

Inkoopbeleid Gemeente 's-Hertogenbosch 2019

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente 's-Hertogenbosch,
In zijn vergadering van 18 juni 2019,
Gezien het voorstel met reg.nr. 8820827
Besluit vast te stellen
Het Inkoopbeleid Gemeente 's-Hertogenbosch 2019
Het treedt in werking op 18 juni 2019

1. Inleiding

Het inkoopbeleid vormt de leidraad voor alle inkoopactiviteiten van de gemeente 's-Hertogenbosch. Het stelt de kaders waarbinnen de gemeentelijke organisatie inkoop. De basis voor het inkoopbeleid wordt gevormd door de Europese Richtlijnen 2014/23/EU en 2014/24/EU en de Aanbestedingswet die daaruit is voortgevloeid. Deze is per 1 juli 2016 herzien en vormt daarmee aanleiding het beleid uit 2014 aan te passen, zodat het weer aansluit bij het huidige wettelijke kader.

Gemeente 's-Hertogenbosch wenst rechtmatig en doelmatig om te gaan met haar middelen en volgt daarmee onvoorwaardelijk de wettelijke kaders die door de EU-Richtlijnen en Aanbestedingswet worden gesteld. Dit beleid beschrijft hoe de gemeente 's-Hertogenbosch omgaat met deze kaders en belicht de specifieke thema's die aangeven hoe omgevingsfactoren als milieu en lokale economie van invloed zijn op de inkoopactiviteiten.

Onder inkoop worden alle aankopen, investeringen en concessies verstaan waar een factuur tegenover staat. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in drie hoofdgebieden:

- Leveringen: bijv. computers, meubilair, kantoorartikelen, strooizout;
- Diensten: bijv. catering, schoonmaak, adviseurs, groenonderhoud, jeugdhulp;
- Werken: bijv. aanleg van wegen, sportvelden, bodemsanering.

2. Uitgangspunten

Gemeente 's-Hertogenbosch is gebonden aan de aanbestedingsregelgeving. Binnen deze regelgeving streeft de gemeente op het gebied van inkoop een aantal ambities na die verderop in dit document nader worden toegelicht.

2.1 Wettelijk kader

De kaders van de aanbestedingsregelgeving worden in beginsel gevormd door de Europese Richtlijnen 2014/23/EU en 2014/24/EG die in 2014 in werking zijn getreden. De nationale Aanbestedingswet uit 2012 en de verplichte richtsnoeren Gids Proportionaliteit (Gids P) en het Aanbestedingsreglement Werken (ARW) die nadere uitleg geven over hoe de wet in de praktijk moet worden toegepast zijn hierop aangepast en op 1 juli 2016 in werking getreden.

Centraal in alle regelgeving staat dat de gemeente transparant, objectief, niet-discriminerend handelt en daarbij geen disproportionele eisen stelt.

2.2 Drempelbedragen

Om de twee jaar stelt de Europese Commissie de zogenaamde Europese drempelbedragen vast. Boven deze bedragen zijn aanbestedende diensten ondubbelzinnig gehouden de Europese Richtlijnen te volgen. Het staat de lidstaten vrij om deze wetgeving in nationale wetgeving aan te scherpen en ook beneden de EU-drempelbedragen nog drempels te definiëren. In Nederland is dat gebeurd in de Gids P. Op grond van artikel 1.4 uit de Aanbestedingswet dient de gemeente de keuze voor de gehanteerde procedure te kunnen motiveren. Dit gebeurt in het aanbestedingsvoorstel dat het startdocument vormt voor iedere aanbesteding.

2.3 Afwijkingen

Afhankelijk van specifieke omstandigheden, zoals de marktsituatie, complexe kenmerken van de opdracht of financiële aspecten kan men gemotiveerd afwijken van de grensbedragen onder de EU-drempels. Indien wordt gekozen voor een lichtere procedure dan conform Gids P voorgeschreven dient dit ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de sectordirecteur. Deze heeft conform mandaat de bevoegdheid om af te wijken.

2.4 Sociale en andere specifieke diensten

In de Europese Richtlijnen van 2014 wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere diensten en zogenaamde sociale en andere specifieke diensten (SAS). Voor die laatste geldt een afwijkend aanbestedingsregime en zijn EU-Richtlijnen en Aanbestedingswet slechts beperkt van toepassing. Die beperking bestaat hoofdzakelijk in dat er bij overheidsopdrachten onder de €750.000 helemaal geen procedure is voorgeschreven. Boven dit bedrag geldt enkel de verplichting dat a) de opdracht vooraf moet worden aangekondigd en dat b) achteraf moet worden bekendgemaakt aan wier de opdracht is gegund. De aanbestedingsprocedure is daarmee nagenoeg vormvrij, met dien verstande dat de grondbeginselen van transparantie, objectiviteit, non-discriminatie en proportionaliteit worden gerespecteerd. Met uitzondering van gezondheidszorg, maatschappelijke, welzijns- en aanverwante diensten in het sociaal domein dienen bij de keuze van de aanbestedingsprocedure van SAS de voordelen van marktwerking te worden overwogen.

2.5 Klachtenmeldpunt

Gemeente 's-Hertogenbosch neemt bij de aanbestedingsprocedures de uiterste zorgvuldigheid in acht om fouten en onregelmatigheden te voorkomen. Daartoe bestaat in eerste instantie bij alle aanbestedingsprocedures de mogelijkheid om vragen te stellen en daarbij een bepaald handelen van de gemeente of het nalaten ervan aan de orde te stellen, wanneer dit in strijd is met wettelijke bepalingen of andere voorschriften die voor de aanbesteding gelden. De gemeente is als aanbestedende dienst verplicht om deze vragen op een deugdelijke en afdoende wijze te beantwoorden, dan wel de gevolgde procedure in heroverweging te nemen. Indien dit naar mening van enige belanghebbende partij niet of onvoldoende gebeurt, kan deze partij een klacht indienen. Daartoe is een digitaal klachtenmeldpunt ingesteld waar de klacht kan worden ingediend. De klacht wordt in behandeling genomen door een deskundige die niet rechtstreeks bij de aanbestedingsprocedure betrokken is. Het indienen van een klacht zet de aanbestedingsprocedure niet stil, tenzij de gemeente anders beslist.

2.6 Inkoopvoorwaarden

Gemeente 's-Hertogenbosch hanteert meerdere sets van inkoopvoorwaarden, ieder gekoppeld aan afzonderlijke werkgebieden. Doorgaans worden de Algemene Inkoopvoorwaarden gehanteerd. Deze set is gebaseerd op de inkoopvoorwaarden zoals die door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) zijn geformuleerd. Daarnaast worden voor aanbestedingen op het gebied van ICT de Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden Bij Informatie Technologie (GIBIT) gebruikt. Bij werken worden bij traditionele opdrachten (alleen uitvoering) de Uniforme Administratieve Voorwaarden (UAV 2012) en bij geïntegreerde opdrachten zoals uitvoering in combinatie met ontwerp en/of beheer de UAV Geïntegreerde Contracten (UAV-GC 2005), in geval van ingenieursdiensten eventueel de DNR met eigen aanvullende voorwaarden gebruikt. Voorwaarden van opdrachtnemers worden nadrukkelijk van de hand gewezen. Afhankelijk van de situatie behoudt de gemeente zich het recht voor andere voorwaarden te hanteren.

3. Inkoopbeleidsaspecten

Binnen de wetgeving stelt gemeente 's-Hertogenbosch een aantal doelstellingen op het gebied van inkoop in relatie tot haar omgeving. Deze richten zich op kennisdeling, innovatie, duurzaamheid en stimulering van de regionale economie.

3.1 Inkoop samenwerking

Samen met regiogemeenten vormt gemeente 's-Hertogenbosch het Inkoopplatform Noord-Oost Brabant (INOBB). Binnen dit platform wordt samenwerking gezocht op het gebied van aanbesteden, kennisdeling en beleid. Daarnaast neemt 's-Hertogenbosch deel aan het B5-overleg waarin samen met de steden Breda, Eindhoven, Helmond en Tilburg en Provincie Noord-Brabant kennis wordt gedeeld en gewerkt aan de doorontwikkeling van inkoop binnen de deelnemende instellingen. Daar waar mogelijk wordt

ook samen aanbesteed. Bij alle gezamenlijke trajecten staat voorop dat het samenvoegen van de opdrachten geen drempels mag opwerpen voor deelname door het MKB.

3.2 Lastenverlichting

Gemeente 's-Hertogenbosch streeft bij het inkopen naar zo min mogelijke lasten. Als gevolg van diezelfde wetgeving en uit oogpunt van risicobeheersing brengt aanbesteden administratieve lasten met zich mee voor zowel deelnemers aan aanbestedingen als de gemeentelijke organisatie zelf. Door gebruikmaking van digitale platforms als TenderNed en WerkenInNoordOostBrabant wordt deelnemen aan aanbestedingen eenvoudiger en transparanter. Daarnaast wordt bij aanbestedingen om de uiterst noodzakelijke documenten gevraagd en staan selectie- en gunningscriteria in verhouding tot de complexiteit en omvang van de opdracht.

3.3 Risicomanagement

Aanbestedingen van de gemeente betreffen het publieke domein, lopen daardoor in het oog en hebben een rechtstreeks effect op het functioneren van het publieke domein. Daarom wordt bij iedere aanbesteding bekeken of er risico's aan de orde zijn op financieel-, juridisch-, politiek vlak en op het gebied van bedrijfsvoering. Deze risico's worden in beeld gebracht en zoveel mogelijk preventief afgedekt. Helaas kan het risicomanagement extra administratieve lasten met zich meebrengen voor deelnemers bij aanbestedingen.

3.4 Integriteit

Gemeente 's-Hertogenbosch doet alleen zaken met integere opdrachtnemers. Dat betekent dat partners zich houden aan wet- en regelgeving. Dit wordt bij aanbestedingen getoetst door middel van:

- het toetsen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument van inschrijvers,
- de Gedragsverklaring Aanbesteden (GVA); Justis verstrekt de GVA namens de minister van Veiligheid en Justitie,
- Verklaring betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen
- het waar nodig laten ondertekenen van een geheimhoudingsverklaring.

Ook kan het Landelijk Bureau BIBOB (LBB) advies worden gevraagd over de achtergrond van bedrijven en personen, overeenkomstig de Beleidsregel Toepassing Wet BIBOB Noord-Brabant.

3.5 Innovatie

Gemeente 's-Hertogenbosch maakt graag gebruik van de innovatieve kracht van ondernemingen. Ze biedt kansen voor ondernemers die zich onderscheiden door een innovatieve oplossing of aanpak. De gemeente van haar kant maakt daar waar mogelijk gebruik van innovatieve aanbestedingsmethodes om zo het aanbod uit de markt zo optimaal mogelijk te laten aansluiten bij haar vraag.

3.6 Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Gemeente 's-Hertogenbosch heeft het manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend. Hiermee geeft zij aan zich sterk te maken voor het verminderen van de CO₂-uitstoot, transitie naar circulaire economie, het voorkómen van schendingen van de mensenrechten, zoals kinderarbeid en uitbuiting. Social Return On Investment valt hier ook onder, maar wordt hierna apart toegelicht.

Actuele gemeentelijke duurzaamheidsambities worden meegenomen in aanbestedingen en de markt wordt uitgedaagd invulling te geven aan die ambities. Hierbij worden minimaal de criteria meegenomen zoals die door de Rijksoverheid zijn geformuleerd en daar waar de markt het toelaat worden die criteria aangescherpt of uitgebreid.

3.7 Social Return On Investment (SROI)

Gemeente 's-Hertogenbosch zet zich in om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt weer in het werkproces te brengen. Daarom wordt SROI als minimumeis meegenomen bij alle opdrachten met een opdrachtwaarde boven de Europese drempelbedragen. Team Social Return van de Weener XL ondersteunt de opdrachtnemers bij het vormgeven van een passende invulling van de SROI-verplichting en toetst ook of aan de verplichting wordt voldaan.

Aan opdrachtnemers wordt gevraagd minimaal 5% van de opdrachtwaarde aan SROI in te vullen. Bij arbeidsextensieve opdrachten ligt dit op 2% van de opdrachtwaarde. Bij opdrachten waar dat mogelijk, is wordt meer dan 5% gevraagd.

De invulling van de SROI hoeft niet gekoppeld te zijn aan de opdracht en de duur van een overeenkomst of opdracht zelf. Elke prestatie die ten goede komt aan de ontwikkeling van de doelgroep en die de kansen op werk vergroot kan worden aangewend voor de invulling van SROI.

3.8 Inbesteden

Voor de gebieden groenvoorziening, zwerfvuil, schoonmaak, graffiti-verwijdering, postbezorging, scannen, recycling, schoonmaak, bouw- en parkeerbeheer en toezichhoudende functies is Weener XL aangemerkt als preferred-supplier. Indien de gemeente een opdracht heeft in één van bovenstaande categorieën, moet deze worden inbesteed bij Weener XL. Dit tenzij kwaliteits- of prijsaspecten dat in de weg staan.

3.9 Regionale economie en MKB

Gemeente 's-Hertogenbosch wil binnen de wettelijke kaders opdrachten zoveel mogelijk onderbrengen bij lokale dan wel regionale MKB-ondernemingen. Dit gebeurt door:

- Opdrachten niet onnodig te bundelen om ze zo qua omvang buiten bereik van het MKB te houden;
- Bij onderhandse procedures zoveel mogelijk lokale/regionale MKB-ondernemingen uit te nodigen;
- Bij meervoudig onderhandse aanbestedingen minimaal één nieuwe ondernemer uit te nodigen;
- Het hanteren van een laagdrempelige marktplaats voor inhuuropdrachten, zodat ook ZZP-ers kunnen meedingen naar opdrachten;
- Bij Europese en openbare aanbestedingen geen onnodig zware eisen te stellen en administratieve lasten tot een minimum te beperken.

*'s-Hertogenbosch, 18 juni 2019,
Het college van burgemeester en wethouders,
De waarnemend secretaris,
J.W. Hansum MBA MCM
De Burgemeester,
Drs. J.M.L.N. Mikkers*